

QuickScan E-xcellence – NÁSTROJ PRO ZAJIŠŤOVÁNÍ A HODNOCENÍ KVALITY FLEXIBILNÍCH FOREM VZDĚLÁVÁNÍ

Lucie Rohlíková, Západočeská univerzita v Plzni, 2022, CC BY-SA

QuickScan má poskytovat vysoké škole základní pohled na zajištění kvality flexibilních forem vzdělávání. Sebehodnocení provedené prostřednictvím nástroje QuickScan může být základem pro následnou kontrolu a zpětnou vazbu hodnotitelů známky kvality E-xcellence label, kterou uděluje European Association of Distance Teaching Universities (<https://e-xcellencelabel.eadtu.eu/>).

Je vhodné, aby s nástrojem QuickScan pracoval tým složený ze zástupců zainteresovaných stran vysoké školy (management, akademičtí pracovníci, tvůrci kurzů, vyučující, lektori, studenti). Screening může být proveden na několika úrovních – na úrovni celé organizace, konkrétního pracoviště nebo jednoho vzdělávacího modulu tak, aby vyhovoval vašim vlastním potřebám. Pokud působíte na úrovni pracoviště nebo vzdělávacího modulu, měli byste zajistit, aby váš tým zahrnoval členy, kteří mají zkušenosti s institucionální politikou a praxí relevantní pro e-learning a flexibilní formy vzdělávání.

Tým by měl určit, které standardy jsou relevantní a které jsou pro vaši organizaci méně důležité. Výsledkem screeningu realizovaného pomocí nástroje QuickScan by pak mělo být zpracované sebehodnocení podle standardů, které vyhovují vaší organizaci.

U jednotlivých standardů E-xcellence Quality Framework zakroužkujte, které úrovně 1 – 5 naplnění standardu dosahujete. Jednotlivé úrovně odpovídají tomuto slovnímu hodnocení:

1. Excelentní naplnění standardu ve všech aspektech
2. Adekvátní naplnění standardu s excelentními příklady dobré praxe
3. Adekvátní naplnění standardu
4. Neadekvátní naplnění standardu v některých aspektech
5. Neadekvátní naplnění standardu ve většině aspektů

Do části Důkazy, poznámky, komentáře uveďte odkazy na dokumenty nebo materiály, kterými můžete danou úroveň naplnění standardu doložit, případně si poznamenejte návrhy možných opatření směřujících ke zlepšení v dané oblasti.

Screening je možné provést také on-line v anglickém jazyce na webových stránkách <https://e-xcellencelabel.eadtu.eu/quickscan>.

Název instituce	Datum	Tým hodnotitelů

1 E-xcellence Quality Framework – Strategický management

	Standard	Úroveň	Důkazy, poznámky, komentáře
1	Instituce má zpracovanou strategii pro rozvoj e-learningu, která je všeobecně známá a je součástí celkové strategie zajišťování kvality vzdělávání. Strategie pro rozvoj e-learningu je v souladu s právním a etickým rámcem instituce.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
2	Instituce sleduje a zkoumá vznikající technologie a trendy v oblasti e-learningu a zvažuje možnosti jejich využití ve vzdělávání. Pro podporu e-learningu má instituce vytvořen organizační rámec umožňující, že instituce prostřednictvím finanční podpory a výzkumu přispívá k inovacím, rozvoji a hodnocení kvality e-learningu.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
3	Při financování rozvoje e-learningu jsou zohledňovány požadavky na nákup technického vybavení, na zajištění softwaru, na nábor pracovníků, na školení a výzkum. Přihlíží se k očekávanému vývoji technologií a k vytížení pracovníků.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
4	Strategie pro rozvoj e-learningu zajišťuje, že e-learningový systém (např. Learning Management System) je spolehlivý, bezpečný a efektivní a je kompatibilní s aktuálními řídicími informačními systémy (např. se systémem studijní agendy).	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
5	Pokud jsou součástí e-learningu externí aktivity a zdroje (např. virtuální mobilita studentů, partnerství institucí, vývoj a využívání otevřených vzdělávacích zdrojů a MOOC, používání sociálních sítí), jsou role a povinnosti zúčastněných stran jasně definovány, komunikovány s pověřenými osobami a případně řízeny provozními dohodami.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	

2 E-xcellence Quality Framework – Tvorba kurikula

	Standard	Úroveň	Důkazy, poznámky, komentáře
6	Kurikula programů/předmětů/kurzů, jejichž součástí je e-learning, zajišťují dosažitelnost výsledků učení a zároveň studentům umožňují studovat dle individuálních potřeb a možností.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
7	Formativní a sumativní hodnocení výsledků učení je používáno vyváženě a přiměřeně kurikulu konkrétního programu/předmětu/kurzu.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
8	Kurikulum programu/předmětu/kurzu je koncipováno tak, aby e-learning přispíval k dosažení odborných znalostí a odborných dovedností a zároveň obecných způsobilostí.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
9	V rámci kurikula je prostor pro vytvoření studijních skupin a učebních komunit díky využití nástrojů pro on-line komunikaci. Otevírá se tak možnost kooperativního učení, kontaktu s externími odborníky i zapojení studentů do výzkumu a dalších odborných aktivit.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	

3 E-xcellence Quality Framework – Autorská příprava e-learningu

	Standard	Úroveň	Důkazy, poznámky, komentáře
10	Každý program/předmět/kurz obsahuje jasnou formulaci výsledků učení v oblasti odborných znalostí i odborných dovedností. Existuje odůvodněná souvislost mezi definovanými výsledky učení, vyučovacími metodami, studijními materiály a hodnotícími metodami.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
11	Obsah programu/předmětu/kurzu a použité metody vycházejí z formulovaných výsledků učení. V blended learningu je zdůvodněno zařazení jednotlivých prvků a forem výuky.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	

12	Na autorské přípravě programu/předmětu/kurzu se podílejí jak specialisté v daném oboru, tak technici a specialisté na e-learning.	1-2-3-4-5	
13	Otevřené vzdělávací zdroje a jiné dostupné externí materiály jsou vybírány s ohledem na formulované výsledky učení. Pokud je to třeba, jsou tyto materiály upraveny a integrovány s ostatními studijními materiály. Externí zdroje jsou v kompletní podobě zahrnuty do recenzního řízení e-learningového programu/předmětu/kurzu stejně jako ostatní studijní materiály.	1-2-3-4-5	
14	Studijní materiály obsahují interaktivní prvky (různé typy interakcí student-učivo, student-ostatní studenti, student-učitel), které studenty aktivizují a umožňují jim průběžné testování jejich dosažených odborných znalostí a odborných dovedností.	1-2-3-4-5	
15	Studijní materiály určené pro samostudium poskytují studentům pravidelnou zpětnou vazbu prostřednictvím sebehodnoticích aktivit nebo autokorektivních testů.	1-2-3-4-5	
16	Pro tvorbu studijních materiálů je stanoven vizuální styl tak, aby grafická podoba materiálů byla co nejvíce konzistentní v rámci jednoho programu/předmětu/kurzu.	1-2-3-4-5	
17	Kurikulum obsahuje formativní i sumativní hodnocení. Kvalitní hodnocení je jednoznačné, validní (adekvátní), reliabilní (spolehlivé) a spravedlivé. Jsou přijata odpovídající opatření tak, aby bylo studentům zamezeno plagiátorství nebo vydávání se za někoho jiného, obzvláště pokud je hodnocení prováděno on-line.	1-2-3-4-5	
18	Studijní materiály, včetně formulovaných výsledků učení, jsou před prvním použitím podrobeny odborné recenzi a dále pravidelně revidovány, aktualizovány a zdokonalovány na základě zpětné vazby zainteresovaných stran.	1-2-3-4-5	

4 E-xcellence Quality Framework – Realizace e-learningu

	Standard	Úroveň	Důkazy, poznámky, komentáře
19	Technická infrastruktura pro e-learning je vhodně navržena tak, aby zajistila adekvátní podporu programů/předmětů/kurzů pro dosažení vzdělávacích cílů, efektivní komunikace a sociální interakce i pro potřebné administrativní úkony. Technické parametry infrastruktury vycházejí z požadavků zainteresovaných stran a odpovídají realistickým odhadům využívání systému a jeho budoucího rozvoje.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
20	Datová úložiště a systémy určené ke komunikaci jsou bezpečné, spolehlivé a poskytují patřičnou úroveň ochrany osobních údajů. Jsou zavedena opatření pro obnovu systému v případě výpadku nebo poruchy.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
21	Instituce má vytvořeny standardy pro údržbu, monitorování a kontrolu výkonu technické infrastruktury pro e-learning. Spolu s rozvojem infrastruktury a vývojem technologií pro e-learning jsou tyto standardy aktualizovány.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
22	E-learningový systém obsahuje on-line nástroje, které podporují zvolené přístupy ke vzdělávání na úrovni instituce (učení zaměřené na studenta, sociální učení apod.) a odpovídají potřebám studentů i vyučujících.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
23	Všem uživatelům jsou poskytovány relevantní, srozumitelné a konzistentní informace, jak e-learningový systém a další související služby používat.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	
24	Veškeré studijní materiály a informace, které jsou dostupné v e-learningovém systému instituce, jsou pravidelně revidovány, aktualizovány a zdokonalovány. Odpovědnost za aktualizace je jasně definovaná. Instituce pečuje o to, aby aktualizace studijních materiálů byla bezpečná a aby pracovníci, kteří aktualizace provádějí, měli zajištěn přiměřený přístup do systému pro provedení konkrétních úprav.	1 – 2 – 3 – 4 – 5	

5 E-xcellence Quality Framework – Podpora zaměstnanců

	Standard	Úroveň	Důkazy, poznámky, komentáře
25	K rozvoji a využívání e-learningových prvků a aktivit adekvátně přispívají akademičtí pracovníci, specialisté na multimédia i administrativní pracovníci.	1–2–3–4–5	
26	Instituce poskytuje zaměstnancům odpovídající školení a podporu. Školení jsou průběžně aktualizována vzhledem k aktuálním trendům v oblasti vývoje technologií i didaktiky e-learningu.	1–2–3–4–5	
27	Pedagogický výzkum a inovace v e-learningu mají velkou prestiž a jsou považovány za vhodné aktivity v rámci kariérního rozvoje vysokoškolských učitelů.	1–2–3–4–5	
28	Instituce věnuje pozornost sdílení příkladů dobré praxe, zkušeností z realizace e-learningových programů/předmětů/kurzů i výsledků výzkumu v oblasti e-learningu.	1–2–3–4–5	
29	Instituce zajišťuje, že časová náročnost přípravy a realizace e-learningových programů/předmětů/kurzů a aktivit je přesně určena a zohledněna při vymezení celkové pracovní zátěže.	1–2–3–4–5	
30	Akademickým pracovníkům, včetně externích lektorů, je k dispozici adekvátní podpora a zdroje (např. technický helpdesk, metodická a administrativní podpora).	1–2–3–4–5	

6 E-xcellence Quality Framework – Podpora studentů

	Standard	Úroveň	Důkazy, poznámky, komentáře
31	Studentům jsou poskytovány jasné a aktuální informace o jednotlivých programech/předmětech/kurzech, včetně informací o vyučovacích a hodnoticích metodách.	1–2–3–4–5	
32	Pro studenty je zpracován studijní průvodce obsahující základní informace o roli studenta a o právech a povinnostech studenta i instituce. Dále jsou zde informace specifické pro e-learning týkající se technického vybavení, přístupu do systémů a očekávané účasti studenta v kooperativních aktivitách.	1–2–3–4–5	
33	Pro vytvoření a podporu studijních skupin/učebních komunit jsou využívána sociální média, a to buď v rámci e-learningového systému instituce, nebo s využitím externích aplikací.	1–2–3–4–5	
34	Studenti mají přístup k podpůrným službám včetně technického helpdesku, administrativní podpory a poradenství v oblasti výběru programu/předmětu/kurzu.	1–2–3–4–5	
35	Studenti mají přístup ke vzdělávacím zdrojům včetně přístupu do on-line knihovny. Součástí podpory studentů je studijní poradenství, možnost spolupráce s tutorem/mentorem, zaškolení do práce v e-learningovém systému a distribuce studijního průvodce a dalších relevantních studijních návodů.	1–2–3–4–5	